

დ რ ო ე ბ ა

სურათებიანი დამატება

გაზეთის № 47.

კვირა, 1 მარტი 1909 წ.

დამატების № 9.

სახიფათო სიყვარული

ისტორიული მოთხრობა

(შემდეგი *)

25

ფარნაოზმა არ იცოდა ეს შინაური ამბები. არც შეძლება ჰქონდა გაეგო: ის ახალგაზრდულის ხალისით და თავგამოდებით შეუდგა მონღოლების ასრულებას და ისე გაიტაცა ამ საქმემ, რომ მისი გულისთქმაც კი ჩაჩრდილა. დადიოდა ოსმალთაგან დაპყრობილ ადგილებში ხან როგორც მგზავრი უბრალო, ხან როგორც მეცხვარე ან ვაჭარი, ხან გლეხურად ჩაცმული: ზოგჯერ მკიდა, ზოგჯერ კალოზე შველოდა. ყველაფერს თავის თვალთა ათვლიერებდა, თავის ხელით სწონავდა, თავის ფეხით ზომავდა.

მიიწურა ზაფხული და ფარნაოზმაც შეასრულა დავალება. უხაროდა ყმაწვილკაცს, რომ პირნათლად ასრულებდა მოვალეობას. კარგად იცოდა, რომ ემსახურებოდა მამულს, თავის დანაწილებულ სამშობლოს. პირად მისთვისაც სასარგებლო იყო ეს დეაწლი, რადგან ყველას დაანახევებდა თავის უნარიანობას. ტასიკოსაც ხომ ძალიან ეამება მისი გამარჯვება, უფრო ღირსეულად ჩასთვლის და გააორკეცებს სიყვარულს. კმაყოფილი იყო ფარნაოზ და გული უმღეროდა.

— დროზედ მივუტანთ სასიამოვნო ამბავს, ჩემო თევდორე, ვერ გვეტყვიან, ბევრი ხანი შეალიეთ კვლევებივას და დაიგვიანეთო, — ეუბნებოდა ფარნაოზი მოურავს.

— ვერც იმას გვეტყვიან, ცუდად დამაშვრალხართ, ვერაფერი გავირიგებიართო, — მიუგო თევდორემ.

— ეხლა კი დროა შინისკენ ვიბრუნოთ პირი და ამბავი მივუტანოთ. ჩემის აზრით, ის ემჯობინება, ეხლავე შეემზადნონ სალაშქროდ და ზამთრის პირში დაეცნენ ოსმალებს: ისინი არ მოელოდებიან ლაშქრობას და დაწყნარებულნი არიან.

— კარგი მოაზრებაა, ოლონდ-კი მშვიდობით გავახწიოთ აქედან და ვაცნობოთ ყოველივე. არ არის ძნელი მათის აზრის ასრულება. მხოლოდ ის მოიფიქრებს, არ გვიგრძნონ და არ დაგვბოკონ.

— ტყუილად შიშობ! ექვი არავის დაუკრამს, აზრათაც არვის მოსვლია მაგისტანა რამ.

— ვინ იცის! ნახე, იმ დღეს კარწახის ტბაზე რა კილოთი დაგიწყეს მეთევზეებმა ლაპარაკი.

— მაშინ ჩვენ თითონ გადავაქარბეთ: ძალიან გულახდით ვლაპარაკობდით საქართველოს ბედ-იღბალზე.

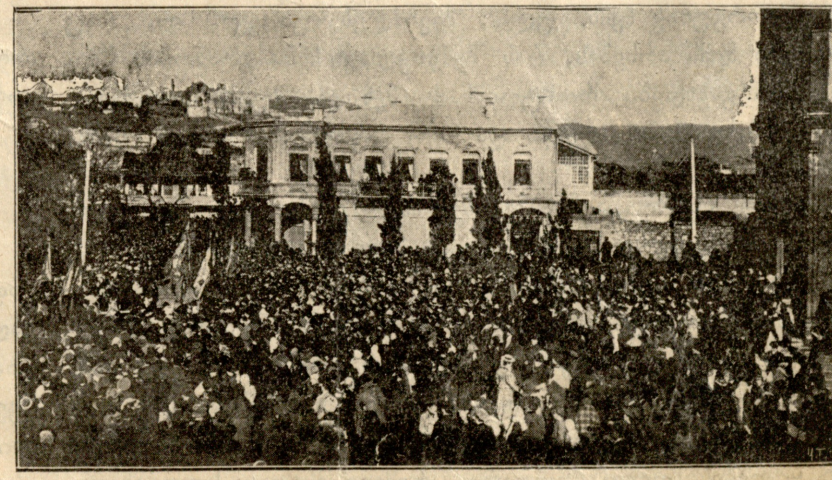
— თქვენ გადაქარბეთ, ყმაწვილო! ალბათ ისა გგონია? ყველა ქართველი ოსმალოს მტრად სახავს თავს და სიხარულით მიიღებს თავისუფლების ამბავს. ის დაგვიწყებია, რომ ბევრი ქართველი მიითვისა ოსმალომ. ხომ გახსოვს, რა გვიოხრეს: თქვენი მეფეც თათარია და მაშ რა ბედენაა, შემოუერთდებით საქართველოს, თუ ისევ ოსმალების ხელში დავრჩებითო. კმარა, ბატონო, დროა გზას დავადგეთ.

— მეც მომწყურდა შინ დაბრუნება, შინაურ ამბების გაგება: რაც წამოვსულვართ, შინიდან არაფერი ამბავი არ მოგვსვლია.

— საიდან მოგვივიდოდა?! მთელ ამ ხნის განმავლობაში ბინა არსად დაგვიდგია და სადგური. იმედი კი მაქვს, რომ ცხვარში ამბავი დაგვხვდება ბატონებისა; უთუოდ წიგნი იქნება თქვენთან.

აპაკის საიუზილიეო ღმრსანსაული
ქუთაისში.

აპაკის საიუზილიეო ღმრსანსაული
ქუთაისში.

*) იხ. დამატება № 8.

— ბინაზე ძალიან საყურადღებო ამბავი დახვდათ. ამ ამბავმა ფარნაოზს მთლად დაავიწყა თავისი მინდობილება, თავისი თავი და მთლად ქვეყნიერება. ამ ამბავზე სამყარო გახუნდა ფარნაოზისთვის და დაჰკარგა ყოველივე მიმზიდველობა.

ქალბატონი დაწვრილებითა სწერდა ფარნაოზს იმ ამბავს, რომელიც წაეკიდა მათ. როსტომ მეფე ტასიკოსა მთხოვს, დედოფალს უნდა განქორწინდეს და ჩემი ქალი შეირთოსო. ქალი დიდ უარზე სდგას, არც ჩვენ გვიხარბან მეფის სურვილი, მაგრამ ვერაფერი გავვიბედნია: ვაი თუ შეგვამთხვიოს რამე ავი და ეს მით უფრო, რომ ისეთი კაცია შუაში, როგორც იორამ სააკაძეო. უარი რომ ვერ ვკადრეთ, ვთხოვეთ ცოტა მოეთმინა; მაგრამ სააკაძე მიმხვდარიყო და დიდი მუქარა შემოეთვალა ჩვენთვის. ესე, შვილო, ათავებდა ქალბატონი წერილს, დარდი შემოგვაწვა შენის წასვლის შემდეგ და გაქირვებაში ჩავცვივდით. ბატონი ყაფლანი დიდად დაღონებულია და დაფიქრებული.“

ამ წერილმა გულზე უკბინა ფარნაოზს. სხვებიც ყველანი დააღონა: მიხვდნენ, რომ არაფერ კეთილს არ უქადდა ეს ამბავი ბატონის ოჯახს, რომ შეარყევდა ეს ამბავი არსიანელთა მყუდროობას.

— უნდა გავეშუროთ და ვარგოთ რამ ჩვენებს: მე რომ ვხედავ, ხიფათი შემთხვევით მათ, —სთქვა ფარნაოზმა.

შემზადნენ დასაბრუნებლად, მაგრამ ჯერ არ დაძრულიყვნენ ბინიდან, რომ შინიდან მოვიდა კაცი და ფარნაოზს ფარჩაში გახვეული წიგნი მოართო. გახსნა ახალგაზრდამ წერილი და გული გადუქანდა: წერილი ტასიკოსაგან იყო. სიყვარულის ლახვრით განგმირულის გულის ტანჯვა პირველად იყო მასში გადაფურჩქნილ გადაშლილი და მათრობელ სუნელებას აფრქვევდა. მთელი წიგნი, ყველა სიტყვა, ყველა ასო ნორჩის სურვილით იყო გაჟღენთილი, ძირში კია გავლილ და უიმედო სურვილით, მიუწდომელ სიყვარულით, ხოლო მით უფრო ტკბილით და სანატრელით. ქალი დარწმუნებული იყო, რომ ძალით აჰგლეჯდნენ მას გულიდან ფარნაოზს და უნებლეთ წაიყვანდნენ სასახლეში.

„მაგრამ, ჩემო, ვერ ვულალატებ შენდამი ტრფობას, ვერ დავთრგუნავ ჩემს გულს; შევიძლებ უარყყო ის, რაც ეზიზღება ჩემს არსებას, რას შემწიკლავს ჩემს გრძობას წმიდას. ვერ გავხდები როსტომისა! შენთვის მომიცია გული. თავს მოვიკლამ სასახლეში და შენს სურვილს ჩავიტან სამარეში!“

გულს ისარი დაესვა ფარნაოზს მოშხამული. რამდენჯერმე გადიკითხა წერილი და ყოველ წაკითხვაზე უფრო ღრმად ესობოდა იმის გულს ისრის პირი. შესწუხდა ვაჟკაცი, ჯავრმა დაიმორჩილა, დაჯაბნა, დააძაბუნა. ველარ შეიმავრა თავი: ჩამოჯდა ქვაზე და ცრემლად დაიღვარა.

თევდორე უყურებდა და გამოუთქმელი მწუხარება აღბეჭდოდა სახეზე. შეუფერებელია ვაჟკაცის ცრემლი, ძნელია მისი ყურება, ხოლო მდუღარე ცრემლი ისეთის სულ ახალგაზრდისა, როგორც იყო ფარნაოზი, აუტანელი შეიქმნა.

— დიდი რამ უბედურებაა ჩვენს თავს, ხელ-შეუბრუნებელი უბედობა, რომ ესე დასცა ფარნაოზი. ყმაწვილობისასაც არ მინახამს მის თვალზე ცრემლი! — უკვირდა თევდორეს.

და ცხადად წარმოუდგა ის ამბავი, როცა ფარნაოზი ყმაწვილობისას ნამგალზე წაქცეულიყო, ბარძაყი მთლად გადასეროდა, იარა რღმად იყო პირდაღებული, მაგრამ კერპი ბავშვი ხმას არ იღებდა, მხოლოდ კბილთ აღრქენდა სიმწარით.

როცა ცოტად დამშვიდდა ფარნაოზი, თევდორე მიუახლოვდა მას და სთხოვა ეცნობებინა მიზეზი მწუხარებისა. ფარნაოზმა უაზროდ შეხედა მოურავს და შეუგნებლად მიაწოდა წერილი. მოურავმა გულდასმით წაიკითხა წიგნი. ჯერ ძალიან გაუკვირდა, რომ ქალ-ყრმის გრძობა, რომელიც ესე გაზრდილა და შეუჯაჭვავს ორივე, არ შეუნიშნავს მას; ეგონა კი, რომ ყაფლანის სახლში ჩრდილი რამეც არ გამოეპარებოდა. მერე იამა ამბავი, რადგან კავშირი ქალ-ყრმისა ისე ბუნებრივი იყო, შესაფერი და სამართლიანი: ფარნაოზი სწორედ შვილი იყო ყაფლანის ოჯახისა და ცოდვა იქნებოდა იგი სახლი სხვას დარჩომოდა. შემდეგ შეჰნატურა ნორჩ ქმნილებათა ნეტარებას. ბოლოს გულისტკივილით იგრძნო, როცა გაითვალისწინა, რა ძლიერი საფრთხე გადაჰლობებოდა მათს ბედნიერებას. ესლა ბეწვზე ეკიდა მათი მომავალი და თევდორემ გადასწყვიტა მთელი თავისი გამოცდილება შეეღივნა ზედ ამ შემთხვევისთვის და სასურველად კი დაებოლოვებინა იგი.

— ბატონო ფარნაოზ! — უთხრა მოწიწებით თევდორემ, — მომილოცნია ბედნიერება! მეც და სხვებიც ბედნიერი ვიქმნებით, როცა ეგეთი კეთილი და ახოვანი ბატონი გვეყოლებით, როგორც ბრძანდებით თქვენ. იმ დაბრკოლებას კი, რომელიც გადაგლობებით გზაზე, შებრძო

ლებდა უნდა და თავიდან აცილება: ვის მოუკრფვია ვარდი უეკლოდ?!
— რას ვუშველით, რითი გამოვაბრუნებთ წასულ საქმეს, რა შეგვიძლიან?
— ბრძოლა მოხერხებული! გამოვტაცოთ ბატონი ლომს: სახლიდან იღუმალ გამოვიტაცოთ ქალი.
ამ მოსწრებულმა და მათთვის ადვილად შესასრულებელმა აზრმა სხივივით ჩააშუქა ფარნაოზის ჩაბნელებულ გულში და გამოაცოცხლა ის. მაღლობით შეხედა მოურავს და გაუღიმა.
— მომწონს! აზრს ვერ მოვლონ, ვერ მოიფიქრებენ, რომ ჩვენ გამოვიტაცეთ ქალი, რადგან იციან რა შორსა ვართ და ალბად ჰგონიათ, შინაური ამბებისა არა ვიცით რა.
— მეც სწორეთ ვგრე ვფიქრობ, ბატონო ფარნაოზ!

უბედურება ინგლისში.

ინგლისში ღორგემის ერთ მღვიმე-მალაროში 17 თებერვალს აფეთქება მოხდა, რომლის დროსაც დაიღუპა 151 მუშა.

რაზე ათას ამბავს ამბობდნენ, ისტორიებს მოუთხოვდნენ, ან ორ-აზროვანის სიტყვებითა და ხმებით ახმაურებდნენ იქა-ურობას, ეხლა მასპინძლებიც და მათი სტუმრებიც სდუმდნენ, მგლოვიარეებს დაჰმსგავსებოდნენ მოწყენილნი. სადღა იყო ჩვეულებრივი სიცილ-თქართქარი და ოხუნჯობა?!

ბოლოს სტუმრებმაც უკლეს დენა. წინად რომ თითო ქორწილის ხალხი სადილ-ვანშობდა არსიანელისას, ეხლა ხშირად მარტონი რჩებოდნენ სუფრაზე. ყველა ჰგრძნობდა, რომ მძიმე ჰაერი შეგუბებულიყო ამ ჰაერში და სულსა ჰხუთავდა. გამორკვევით არვინ იცოდა, რის მომასწავებელი იყო ყოველივე ეს, ის კი ცხადი იყო, რომ არაფერ კეთილს არ მოასწავებდა.

ყველაზე კი საბრალო ყაფლანის ოჯახობაში იყო მისი ქალი ტასიკო. შეშრა ახალგაზრდა, თვალები ჩაუცვივდა, დაუღრმავდა, დაუდიდრონდა, უცნაურმა ციაგმა დაიწყო მათში ელვა. აქამდის რომ სიცილი უთამაშებდა თვალის კილოში, ეხლა ცრემლის საგუბარი გამხდარიყო იგი თვალის კილო. მთლად განმარტოვდა ქალი, თავი გაითავისწინა, გული აღარავის გაუღო, არ გაუერთა, არვის გაენდო, აღარავის დაუახლოვდა. ბევრი ეცადა დედა, მიალერსებოდა ქალს და ნუგეში რამ ეცა, მაგრამ ამაოდ: ახლო არვის იკარებდა ტასიკო, მაგრა შებეჭდილიყო სადაფში ეს მარგალიტი, კარი დაეხშა, შეაკეტნა, ეკალთა რამ ჯარი აეშვა გარს.

ტასიკომ ეხლა ერთი ორად შეიყვარა დიდი კაკლის ხე: აქ განმარტოებით იყო, აქ არვინ უშლიდა, თავისუფლად მისცემოდა ფიქრს თუ ოცნებას, ცხადად წარმოედგინა თავისი გზად წასული მიჯნური და ტკბილად ესაუბრა მასთან, ნაზად ეაღერსნა მისთვის ფიქრთა სამფლობელოში. ქალი ისე შეეთვისა, ისე შეეჩვია ფარნაოზზე ოცნებას, რომ ვაჟი ხშირად ხორცშესხმული ევლინებოდა და ტასიკო მოჯადოებული შეჰფრფინავდა მის სანატრელ სურათს. აქვე თავისუფლად აფრქვევდა ქალი ცრემლს, როდესაც წარმოიდგენდა შავ ბედს, რომელიც ემუქრებოდა დაემორჩინა იგი საყვარლისთვის და მიეცა მისი უებრო ქალწულება პორფირში გახვეულ საზიზღარ მამაციისათვის. ისე შეაყრუოლებდა ხოლმე ქალს ამის წარმოდგენაზე, თითქო მყვარს რასმე შეეხო ლორწოიანსა.

აქვე, ამ კაკლის ქვეშ, საათობით იჯდა ხოლმე ქალი გარინდებული, უგრძობელი, ქანდაკებად გარდაქმნილი, გაქვავებული, მძლავრის ხელით ქვეყნით გაღმა გასრეული. აქვე, ამ კაკლის ქვეშ, იყო გატანჯული ქალი, როდესაც დაიკარგა უეცრად, განქრა კვამლივით, მიეთარა მოჩვენებასავით.

ეს ამბავი მოხდა მარიამობისთვის სამს, ხუთშაბათს. ცხელი დღე იდგა. მზის ლაპლაპი დილიდანვე ჩრდილოს აძებნიებდა ადამიანს: გვალვა იდგა და მნათობს გაეორკეცებინა თვისი ძალა. სოფელში კალოობა იყო გახურებული. ყაფლანის ბიჭები თუ გოგოები კალოზე იყვნენ. სადილი მიირთვეს ბატონებმა და მოისვენეს. ტასიკო ჩვეულებისამებრ ბაღში შე-

ვიდა და კაკლის ხეს შეეფარა, განმარტოვდა. გოგო-ბიჭები განცხრომას მიეცნენ ჩერობებში და ლაზღანდარობდნენ. მთელი კარმიდამო მიწყნარებული იყო. ქათმები და ძაღლებიც კი შეჰფარებოდნენ შამბს თუ სხვა საჩრდილობელს.

ტასიკოს კაკლის ძირზე მიედო მუთაქა და ზედ მიჰყრდნობოდა ბეჭებით. ცალი ფეხი შეეკეცილი ჰქონდა, მოქარგული, წულაში გამოწყობილი, მეორე წინ გამოეშალნა. ყვავილს რასმე ფურჩქნიდა, ფურცელს ითვლიდა ჩაფიქრებულის ამოსაცნობად. უეცრად ხევის პირიდან ძახილი მოესმა.

— ქალო, მშვენიერო ქალბატონო, ვაშლი გადმოგვიგდე!

ტასიკო შეკრთა და გაიხედა. ლობეს მოსდგომოდნენ ბოშები და ეღრიჯებ-ეხვეწებოდნენ.

— თვალთმაქცები ჩამომხდარან, — გაიფიქრა ქალმა.

წამოდგა, მოუკრიფა ხილი და მიუბრუნინა. საღმოსტელებმა ჩამოართვეს ხილი და შეაყენეს ქალი. დედაკაცი ახალგაზრდა სჩანდა. თავი დაბლა ჩამოეშვა, პირი აეიხვივნა.

— ქალო, ტურფა ბატონიშვილო, არ გინდა, გიკითხო? ყველაფერს გაგიგებ, შენს ბედს გაგიგებ. — ეუბნებოდა თვალთმაქცი ალერსით!

ტასიკოს ჯერ უარი უნდა ეთქვა, მაგრამ ცნობის-მოყვარეობამ დასძლია და დასთანხმდა.

— ლობეს მოუარეთ, ბიჭები კარებს გაგიღებენ და შემოგიშვებენ — ასწავლა ქალმა.

მაგრამ ბოშებმა მოვლა არ მოისურვეს და ელვასავით გადაეფლნენ ტყრუსულს, ლობეზე გამწყვრივებულ წალამსაც კი არ მოსდეს კალთები. მივიდნენ კაკლის ძირს, ჩამოსხდნენ.

— ქალო, მშვენიერო, აბა მარჯვენა ხელი მომეცი, ხელის გულზე უნდა

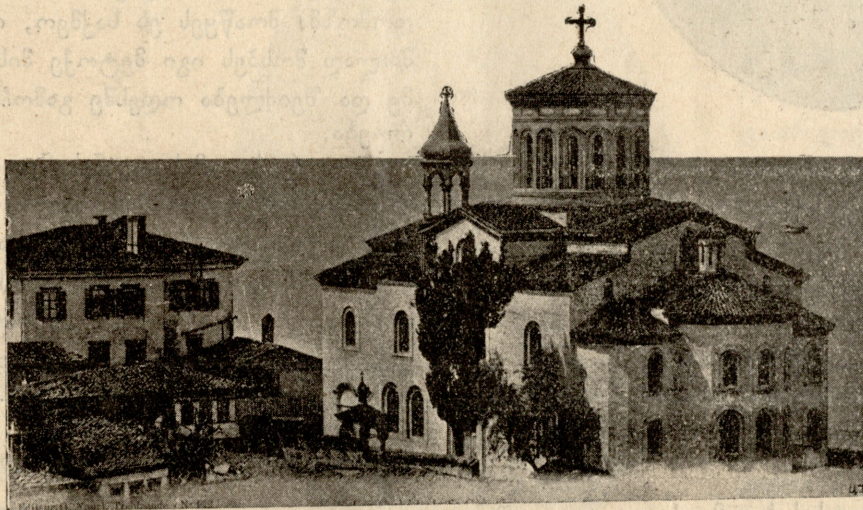
გიკითხო.

ქალმა გაუწოდა ხელი. ბოშა გულდასმით დააკვირდა პაწია ხელის გულს, ხაზებს გააყოლ-გამოაყოლა თითი და დაიწყო:

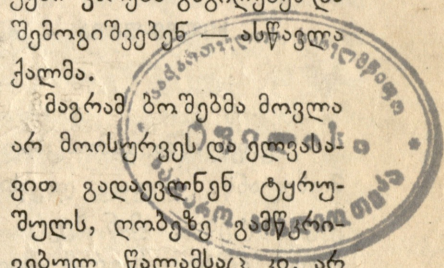
— დარდი გაქვს, დიდი დარდი! წინად მხიარული ყოფილხარ, ეხლა სევდა შემოგწოლია. აი შენი იღბალი! შორს არის, სხვა ქვეყანაში მოსჩანს. ეხლა პირი შენკენა აქვს. ვერ მოუღწევია: ვილაც ჩაგდგომიათ შუაში. წყენა რამ მოგელის დიდი.

მკითხავი რომ ლაპარაკობდა, ქალს ენიშნა და თანდათან უფრო ყურადღება მიაქცია იმის სიტყვებს. ეხლა ცალმუხლზე წამომდგარი გულმოდგინედ უსმენდა. მეორემ იღროვა, მსწრაფლ სწვდა ქალს ყელში და უხმოდ გაგუდა. დაღებულ პირში ბაღდადი ჩასქედეს, პირი აუკრეს, გრძელი რამ ჩამოაცვეს თავზე, შეხვიეს და გადიტანეს ხევში, ისე მოიპარეს ქალი, ძე—ქრისტიანმა ვერ გაიგო.

ამის შემდეგ თუნდა სამი საათი გავიდა, სანამ ტასიკოს მოიკითხავდნენ. ჩოჩქოლი ჩავარდა, განგაში ასტყდა. მთელი ოჯახი ყაფლანისა, მთელი სოფელი, საყმო არსიანელისა ფეხზე დადგა ყოველივე კუთხე მოჩხრიკეს, ყველა მაღაროსა ღ ხვრელში ჩაანათეს, გასინჯეს ღ ყველა გზა-ბილიკი შეჰკრეს, ხეები და მაყვლოვანნი გასინჯეს, მაგრამ ვერაფერ კვალს ვერ მიაგნეს. თითქო დედამიწამ უყოფო პირი, ან მიწის

ფშ. გრიგოლის ეკლესია ტრაპიზონში, სადაც დასაფლავებულია იმერეთის მეფე სოლომონ II. (იხ. „დროება“ № 27).

მგელმა ჩანთა ქალიო. მხოლოდ საღამოზე მწყემსებმა მოიტანეს ამბავი: შორიდან შეენიშნათ ორი ცხენოსანი, რომელნიც თურმე ხევხევ მიეჩქარებოდნენ თავქვე.

უსაზღვრო მწყუხარებას მიეცა ბატონი ყაფლანი და მისი სახლობა; მთელი მისი საყმოც ჰგლოვობდა ზღაპრულად დაკარგულ ბატონიშვილს.

ხილმი-ფაშა, — ახალი დიდი ვეზირი ოსმალეთისა.

28.

ყაფლანმა გამოაცხადა, ვინც დაკარგული ქალის ამბავს მომიტანს, დიდად დაეასაჩუქრებო; თუ ყმა იქნება ჩემი, გავაზატებო. ამან ბევრს გამოადებინა თავი, ბევრი შეუდგა ქალის ძებნას, მაგრამ ამაოდ: არავინ განოჩნდა მისი ამბის მკოდნე. აფრინეს კაცი ფარნაოზთან ამ უბედურების შესატყობინებლად.

ქალის დაკარგვის ხმამ მიაღწია სასახლემდის და დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა იქ. იქ ღღე-ღღეზე მოელოდნენ არსიანელთა მხრივ დასტურს და მხოლოდ იმის ფიქრში იყვნენ, ისე მოეშორებინათ მარია დედოფალი, რომ დიდი განგაში და მითქმა-მოთქმა არ ატეხილიყო. ეხლა კი გამოჩნდა, რომ ამისთანებზე ფიქრი ამაო იყო და უნიადაგო. გული ჩასწყდა როსტომ მეფეს. იორამ სააკაძემ ცეცხლი მოიდო, ნაპერწკლებს და ჰყრიდა პირიდან. ყაფლანის ცოლის ძმა ზურაბი შეშინდა, ვაი თუ იფიქრონ, ყველა ეს არსიანელთ მოახერხეს თვალების ასახვევად.

მაინც ასე მოხდა: სააკაძემ ის აზრი გამოიტანა, რომ არსიანელთ განზრახ მოუქმედებიათ ესაო. ესევე მოახსენა ბატონ როსტომს და სთხოვა სამაგალითოდ დაესაჯა არსიანელი მისის ვერაგობისა და წინააღმდეგობისათვის.

— დარწმუნებული ვარ, როცა გაუჭირდება ყაფლანს, იტყვის, სადა ჰყავს დამალული ქალი და შეგვევადრებათ. მაგრამ ღირსი კი აღარ არის არსიანელი, რომ მისი ქალი გვირგვინოსანი შეუდღე შეიქმნას თქვენი: უნდა დაჰმორჩილდეს თქვენს ბრძანებას და სურვილს! — ეუბნებოდა იორამი.

მეფე როსტომ სხვაგვარად უყურებდა ამ ამბავს, სხვანაირად სჯიდა.

— იორამ, — შეეკითხა მეფე, — შენ, ვგონებ, მითხარი, რომ ქალი იმ ყმაწვილ კაცს ჰყვარებია, საათაბაგოში რომ გყავს გაგზავნილი. იქნება იმ კაბუკმა მოიტაცა ქალი. გაიგებდა ჩვენ სურვილს და გაგვაცლიდა. ქალის ნებაც ხომ იქნებოდა და მაშინ ადვილი გასაგებია, როგორ უნდა მომხდარიყო ისეთი მარჯვე გატაცება ზედ შუადღის გულზე.

იორამი დაფიქრა მეფის სიტყვებმა. ყაფლანს ხომ არა ჰსურდა ფარნაოზისთვის მიეცა თავისი ქალი, ქალს კი უყვარდა ვაჟი. შესაძლოა ქალ-ყრმა შეითქვენენ, ყაფლანმა კი არა იცოდა-რა.

— თუ ეგრეა, ბატონო მეფე, ადვილი გამოსარკვევი იქნება ეს შემთხვევა: ფარნაოზს დახმარებას აღმოუჩენდნენ ის ბიჭები, რომელნიც თან ახლავან მას და, მოგეხსენებათ, თუ საიდუმლო რამდენიმე კაცმა იცის, გამოძევენდებოდა, — მაუგო იორამმა.

— ყოველ შემთხვევაში დაკარგულია ის ქალი ჩემთვის. ძალიან კი მომწონდა! ეჰ, ბედი არა მქონია: ვერ ამისრულდა გულის წადილი, მეფე კი მქვიან! — ამოიოხრა როსტომმა.

იორამს გულზე უკბინა მეფის საყვედურმა, რომელიც უფრო მისკენ იყო მიმართული, სანამ ბედისკენ. ძალიან ეწყინა, რომ მისი მოსაზრებები ჩაშალა. დაიფიცა კვალ-დაკვალ მიჰყოლოდა ამ საქმეს, თავი გამოება მისთვის და უთუოდ დაესაჯა ისინი, ვინც პირიდან გამოჰგლიჯა მეფეს მისთვის გამზადებული მსხვერპლი და დააღონა ის.

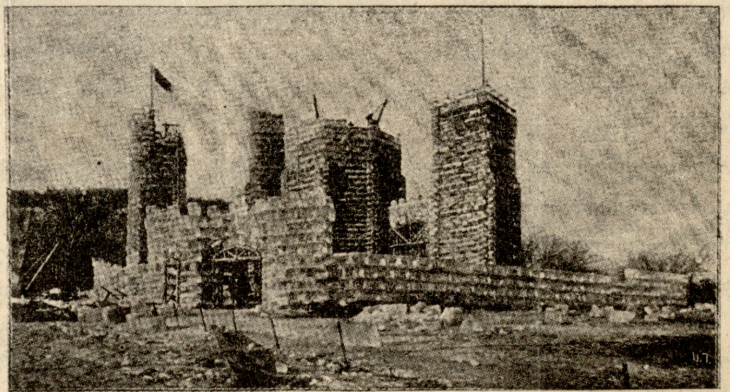
— მაიცათ! მე სააკაძე არა ვყოფილვარ, თუ გაჩენის დღე არ გაწყვევლინოთ მაგ ვერაგობისთვის! იმუქრებოდა იორამი.

დედოფალმა რომ გაიგო ტასიკოს დაკარგვის ამბავი, ჯერ ძლიერ იამა, გაუხარდა. სწორედ გოჩაშვილმა და ევდომოზმა მოაწყეს ეს საქმეო, იფიქრა. მხოლოდ არ იცოდა, მთლად მოსპეს იგი მეტოქე მისი, თუ კიდევ არსებობს სადმე და შეიძლება ოდესმე გამოჩნდეს და შეარყიოს მისი მყუდროება.

— როსტომის უკანასკნელი სიყვარულია ის ქალი, სიყვარული ძლიერი და ხელშეუბრუნებელი. მის გრძობას გაათკეცებს ქალის დაკარგვა და თუ კვლავ გამოჩნდა სადმე, როსტომი ვეღარ დასთმობს მას, თავის პორფირს დაუფენს ფიანდაზად, — ფიქრობდა დედოფალი.

მხოლოდ ერთი ვერ გაეგო, საიდან გაჩნდნენ ქალის მოსატაცებლად, ან რა უყვეს მას.

— იქნება გაყიდეს ქალი, რომელსამე თათრის ალაღარს მიყიდეს. გოჩაშვილი ხომ ყველაფერში თავის სარფას ეძებს.

ქინულის სახლი კანადაში (ამერიკა).

კანადაში და ჩრდილოეთის სხვა ქვეყნებში ქინულისაგან აკეთებენ სახლებსა და კოშკებს სხვა-და-სხვა გასართობებისთვის. გაზაფხულზე, ვიდრე დაცხებოდეს, ამ სახლებსა და კოშკებში ხორცს ღადა სხვა სანოვავებს ინახავენ.

იქნება მოსყიდული მკვლევლები იყვნენ. ვაი, თუ მოსაჩვენებლად მოიტაცეს, ჩემ მოსატყუებლად და დასაწყნარებლად. ევდემოზმა და გოჩაშვილმა სწორედ დროებით გადამალეს ქალი, ვითომ დასრულეს ჩემი ბრძანება, თორემ რატომ იქვე არ მოკლეს, მოტაცება რაღათ უნდოდათ, მემრე ისეთი სახიფათო, ეჭვობდა დედოფალი და ერთ წამს დამშვიდებული გული ისევ უშფოთებოდა.

მას შეეძლო გამოეკითხა ყველაფერი გოჩაშვილისათვის ან ევდომოზისათვის, მაგრამ ეხლა მათთან კავშირი ძლიერ საშიში იყო და ყოვლად შეუძლებელი. თვით დედოფლისთვისაც კი: სამძიმო ამბავმა იჩინა თავი, რომელშიც ერივნენ ის კაცები.

ვ. ბარნოვი.

(შემდეგი იქნება)